

Vijf rijstroken per rijrichting op de A2 tussen Utrecht en Amsterdam.

Foto Joost van den Broek / de Volkskrant

Provincies Noord-Holland en Utrecht moeten fuseren

Friso de Zeeuw

Auteur is hoogleraar gebiedsontwikkeling (TU Delft) en directeur Nieuwe Markten bij Bouwfonds Ontwikkeling.

Voorstellen voor reorganisatie van het binnenlands bestuur hebben een ding gemeen: ze gaan niet door. Om de vijf à tien jaar passeren voorstellen voor grote regio's en stadsprovincies, het opheffen van provincies of omvormen tot landsdelen de revue. Het heeft veel weg van bezigheidstherapie voor volwassenen.

Een paar maanden geleden probeerde het bestuur van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten weer een oude hit: 35 maxigemeenten en het schrappen van de provincies. Ook dit plan verdween in het ronde archief.

Nu is er een initiatief dat wel kans maakt. De fusie van Noord-Holland, Utrecht en – eventueel – Flevoland: 'Land van Dam en Dom'. Na een voorzetje van het kabinet komen de provinciebesturen er zelf mee. De maatschappelijke en economische banden tussen Amsterdam en Utrecht worden steeds hechter. Bijvoorbeeld de infrastructuur: vijf drukbereden rijstroken per rijrichting en een treinverbinding die feitelijk als metro functioneert.

De kenniseconomieën van beide regio's ontwikkelen zich voorspoedig. Amsterdam is internationaal geïntereerd, Utrecht nationaal. Utrecht raakt verlost van de bestuurlijke drukte: stad, provincie en twee regiobesturen zitten elkaar in de nek te hijgen. En, mooi meegenomen: in Noord-Holland hangt de Gooi- en Vechtstreek er dan niet meer bij als enclave in Utrecht.

Beide provinciebesturen hebben bovendien geen zin in een grote Randstadprovincie. Terecht. De stedelijke agglomeraties in de Zuidvleugel hebben weinig relatie met de Amsterdamse en Utrechtse stad-regio's. Bovendien raakt met zo'n enorme Randstadprovincie het evenwicht met de andere provincies en de rijksoverheid zoek.

De stadsbesturen van Amsterdam en Utrecht reageren al op de provinciale toenaadering. Zij zoeken elkaar op. We gaan een kleine machtsstrijd tegemoet over de vraag wie straks beschikt over het investeringsgeld voor infrastructuur: de gezamenlijke steden of het provinciebestuur. Het klassieke spanningsveld tussen de grote steden en de provinciebesturen zal ook deze fusie waarschijnlijk niet oplossen.

Of Flevoland echt wil meedoen, is twijfelachtig. Het provinciaal bestuur vertoont alweer terugtrekkende bewegingen. Dan maar niet. Eigenlijk is de toevoeging van Almere aan de fusieprovincie voldoende, vanwege de relatie met Amsterdam. Maar Urk en Amsterdam in een provincie? Er zijn grenzen.

Daarom wil het CDA bij aanbestedingen bedrijven verplichten leer- en werkplekken te creëren voor jongeren. Ook moet de provincie zich inzetten om de autobak NedCar in Born te behouden. Hetzelfde geldt voor de NAVO-basis in Brunssum. Verder wil het CDA de tuinbouw in kassen rondom Venlo versterken.

De PvdA ziet de krimp juist als een 'uitgelezen kans om Limburg mooier en sterker te maken'. Woningen moeten worden afgebroken en plaatsmaken voor 'parkjes, boomgaarden en moestuinen'. Landschap gaat bij de PvdA 'boven de economie'. De partij wil inzetten op duurzame landbouw. Dat komt in de buurt van wat GroenLinks in Limburg wil. Werkgelegenheid is belangrijk, maar wel groen. Dus duurzame teelt rondom Venlo. En weg met Maastricht Aachen Airport. Er

DE PROVINCIE KIEST... LIMBURG

In Limburg draait het om bevolkingskrimp

Op 2 maart kiezen Nederlanders hun provinciale vertegenwoordigers. In Limburg is de leegloop van gemeenten een belangrijk thema.

Limburgse jongeren die een baan willen, verhuizen naar de Randstad. Limburg kampt met krimp. Dorpjes, maar ook grotere gemeenten als Heerlen lopen leeg. Er wonen steeds minder gezinnen en alleenstaande jongeren. Een paar oudjes blijven over.

Of je dat een vloek vindt of een zegen, hangt af van de politieke voorkeur, zo blijkt in Limburg. Voor het CDA, van oudsher de sterkste partij in die provincie, is economische groei de 'basis van het welbevinden van onze mensen' en noodzakelijk voor 'solidariteit'. Krimp zit dus flink in de weg. Zonder jongeren geen groei.

Daarom wil het CDA bij aanbestedingen bedrijven verplichten leer- en werkplekken te creëren voor jongeren. Ook moet de provincie zich inzetten om de autobak NedCar in Born te behouden. Hetzelfde geldt voor de NAVO-basis in Brunssum. Verder wil het CDA de tuinbouw in kassen rondom Venlo versterken.

De PvdA ziet de krimp juist als een 'uitgelezen kans om Limburg mooier en sterker te maken'. Woningen moeten worden afgebroken en plaatsmaken voor 'parkjes, boomgaarden en moestuinen'. Landschap gaat bij de PvdA 'boven de economie'. De partij wil inzetten op duurzame landbouw.

Dat komt in de buurt van wat GroenLinks in Limburg wil. Werkgelegenheid is belangrijk, maar wel groen. Dus duurzame teelt rondom Venlo. En weg met Maastricht Aachen Airport. Er

zijn acht commerciële vliegvelden in de regio – dat is meer aanbod dan vraag.

GroenLinks is ook tegen de ondergrondse opslag van energie op de Graetheide, tussen Sittard en de Maas. Het 'megalomane project' kost miljarden en gaat ten koste van het belangrijke natuurgebied. Ook op CO₂-opslag zit GroenLinks niet te wachten.

De VVD gelooft in ondernemerschap. Limburg moet in 2015 de 'innovatieprovincie nummer 1 van Nederland' worden. Met 'de grootste groei aan patenten' en 'de grootste werkgelegenheids-groei'. Daarom moet er een 'ultra-snel glasvezelnetwerk' komen.

Ook D66 ziet kansen. 'De zogenoemde rollatoreconomie in Limburg moet inspelen op het dichterbij brengen van voorzieningen. D66 ziet het alles-omvattende één-dakconcept als oplossing', zegt D66-Kamerlid Kees Verhoeven. 'Servicewinkels waar je niet alleen brood, maar ook medicijnen voor ouderen kunt kopen.'

Het is onbekend wat de PVV wil met de krimp. De partij is wel populair in de provincie – Venlo is de thuisbasis van Geert Wilders. Tijdens de presentatie van de kandidatenlijst zei Wilders dat de PVV Limburg weer wil teruggeven aan de Limburgers'. Ook speelt de partij in op het gevoel van de bewoners dat de provincie het ondergeschoven kindje is in Nederland. 'Men was niet in staat te begrijpen wat er in Limburg leeft.'

Robert Buzink

LAURA DE JONG MET FRANCISCO VAN JOLE, EINDREDACTEUR VAN DE VARA-WEBSEL JOOP.NL

als een fundamentalistische moslim'

mensen aanspreekt. Het is eigenlijk een soort zelfverdediging tegen Wilders. Straatvechters bestrijd je niet met boekenwijsheid.

Zijn uw collega's van de VARA er blij mee? Wilders wilde niet naar het verkiezingsdebat komen zolang de cartoon op joop.nl bleef staan.

Ik heb veel steun en positieve reacties gekregen. Dat Wilders niet naar het debat kwam vanwege de cartoon is schandelijk. Hij is wat dat betreft net zo erg als een fundamentalistische moslim. Als politicus beschadigt hij zo het nationaal belang. Wilders is enorm gegroeid maar zijn tenen zijn helaas meegegroeid. Als politicus moet je wat kunnen hebben en het goede voorbeeld geven. Hij benadeelt door weg te blijven de omroep, de kijkers en de kiezers. Wilders had volgens mij trouwens gewoon geen zin in het debat.

Een complottheorie?

Stel dat niet de VARA maar iemand anders deze cartoon had geplaatst dan was er niets aan de hand ge-

1960
Geboren in Rotterdam.

1993
Een van de eerste journalisten die de ontwikkelingen op internet beschrijft.

2005 - 2009
Columnist van het media-programma De Leugen Regeert.

2009 - heden
Eindredacteur van de nieuws- en opiniepagina van de VARA.

weest. Hij heeft de VARA allang op de korrel. Ook al onderneemt hij geen wettelijke stappen, een boycot is hetzelfde als een verbod. Zeker als je politicus bent. Wilders is overigens kampioen in het wegblijven van en weglopen bij debatten.

Is de VARA bezig met een publieke campagne tegen Wilders? Bij Paul de Leeuw werd Wilders als Hitler neergezet. Nee, dat doet de VARA niet.

Toch lijkt hij het belangrijkste thema. Nu organiseert u op joop.nl de Grote-Wilders-cartoonwedstrijd. Dat is meer een bezuinigingsmaatregel. In plaats van het voeren van dure processen, kunnen we ook proberen er samen uit te komen. We verzamelen alle cartoons en leggen die voor aan de PVV. Dan kunnen zij zeggen wat wel en niet mag. Dat scheidt duidelijkheid. Wilders wil premier van de vrijheid worden, maar stelt zelf grenzen aan vrijheid.

Zijn er dan geen grenzen aan de vrijheid van meningsuiting?

Ja. Zelfs het heil heeft grenzen, maar die vind je niet snel. De Holocaust ontkenen bijvoorbeeld vind ik iets dat niet moet kunnen.

Op uw site vergelijkt u de cartoonist met Rushdie. Maar Soeterbroek wordt niet met de dood bedreigd. Rushdie wel, Wilders ook.

Soeterbroek heeft wel bedreigingen gehad van PVV-stemmers. En ik heb er zelf ook enige ervaring mee. Ik weet niet hoe dat nu zit bij Wilders.

Pownews ging de Dappermarkt op met de cartoon. Juist alloctonen vonden die racistisch en zeiden dat je Wilders niet met Hitler kunt vergelijken.

Dat laat zien dat moslims veel meer incasseringsvermogen hebben dan Wilders. Terwijl hij het tegendeel beweert.

De PVV-kiezers zijn een bevolkingsgroep. Die vertegenwoordigt u niet op uw publieke omroepsite.

Laten we eerlijk zijn. Je stemt op de PVV omdat je een hekel hebt aan moslims. Niet omdat die partij de

animal cops heeft ingezet. Maar die constatering is taboe. Onze site is trouwens de enige plek waar PVV-stemmers er op los discussiëren. Veel van hen vinden dit een fout van Wilders. Hij is veel voor de Deense cartoons, maar niet voor de Nederlandse. Dat is toch een blunder.

Reaguurders klagen op uw site dat ze vaak niet door de moderator komen. Pleegt u censuur?

We hebben bij joop.nl huisregels. Je mag bijvoorbeeld niet beschuldigen zonder bewijzen. En je mag ook niet op de man spelen.

Maar die twee dingen doet Soeterbroek nu juist in zijn cartoon. Beetje dubbele moraal?

Als je iets over de PVV zegt, zeg je iets over Wilders. Dus op de man spelen is in de PVV-discussie niet te vermijden. En ja, in het leven is veel dubbel. Dat maakt het juist zo aantrekkelijk. Ik heb een hekel aan mensen die altijd consequent zijn.

Laura de Jong is redactrice van de Volkskrant.